

– De ekte menneskene bak tallene

av Ingrid Bjørndal Farestvedt, tidligere solidaritetsarbeider i Rashedieh. Først publisert i Dagsavisen 22. juni 2021

Vi er mange som tenker på palestinerne om dagen. Alt som har skjedd i Palestina de siste ukene er vanskelig å ta innover seg. I virvaret av nyhetsvarsler og statistikker er det avgjørende at vi som befinner oss på utsiden ikke er blinde for realitetene som ligger bak: Apartheid og undertrykkelse. Manglende menneskerettigheter og asymmetrisk krig. De ekte menneskene bak tallene, alle med egne håp og drømmer for fremtiden.

Jeg tenker spesielt mye på palestinerne jeg ble kjent med som solidaritetsarbeider i flyktningleiren Rashedieh i Libanon. Halvannet år etter jeg kom hjem, kjennes minnene fremdeles ferske.

Den fyldige lukten av nykøkt kaffe, den brummende lyden av en trimmet moped som suser gjennom de trange gatene. Kiosken på hjørnet, med palestinske flagg på veggen og verdens hyggeligste innehaver. Hvordan man slutter å se på klokken og begynner å stille inn dagen etter de fem bønneropene. Piggtrådgjerder, falleferdige hus og utsultede katter. Fruktboder og Arafat-plakater. Lyseblå FN-flagg på bygg og hustak, logoen malt på murvegger og rustne skilt. En rosa kveldshimmel over det åpne, turkise havet. Barnelatter. Rashedieh føles så fjernt og likevel så nært. Hvordan er det der nå?

I ettertid er jeg takknemlig for bildene og notatbøkene mine. På noen sider er notatene mine skjeve og bokstavene skrevet oppå hverandre. Jeg gadd aldri finne lommelykten min mens jeg ventet på at strømburddet skulle passere, det skjedde så ofte at jeg nesten ikke la merke til det.

I mørket skrev jeg ned en samtale fra en av mine første dager i leiren. Folk spurte om jeg likte Rashedieh så langt? «Yeah, people are so nice, I like it here». En ny venn lo, hun la hodet på skakke og sa: «Really? Why?». Alt hun ville var å være et annet sted.

De siste ukene har jeg bladd i bildene jeg tok av barna i Rashedieh. Noen ganger trenger jeg å se ansiktene deres oftere, som nå. Jeg føler meg motløs og matt, men blir løftet av gnisten i øynene deres.

Rashediehs barn — Foto: Ingrid Bjørndal Farestvedt

Han i fotballskjorte med litt skjev lugg, som tøffet seg foran de andre men samtidig hadde en helt egen godhet i øynene som var umulig å kamuflere uansett hvor hardt han prøvde.

Hun knøttlille i nabogaten, uten fortenner men med det største smilet, som raskt stilte seg opp med en gang hun fikk øye på meg og kameraet mitt. Hun eide hele gaten der hun gikk catwalk gjennom den gamle kloakkrennen, med peace-tegn og trutmunn.

Guttegjengen

som kranglet om hvem som skulle få

stå midt i bildet mens de skjøt brystet frem: dette var dønn alvor. Det barske

uttrykket varte aldri lenger enn noen sekunder, før de knakk sammen av latter

og begynte å lekeslåss. Nabobarna som pleide å gå på rulleskøyter rundt kvartalet ved solnedgang, rundt og rundt og rundt, hylende av latter.

Det finnes mange hundre slike bilder. Noen ansikter mer dradd enn andre. Likevel smil over alt. De yngste med lysende øyne, de eldste med rynker dype som groper.

Dette er de palestinske flyktingene. Dette er blant slektningene til de rundt 800.000 palestinerne som ble fordrevet fra sine hjem da staten Israel ble opprettet i 1948. De har ennå ikke fått komme hjem.

Spør du noen i Rashedieh hvor de er fra, svarer de landsbyen hvor foreldrene, besteforeldrene eller oldeforeldrene deres flyktet fra for 73 år siden. «Jeg ble født her i Libanon da, jeg har bodd i Rashedieh hele livet.» Men de kommer fra Palestina.

Rashediehs barn — Foto: Ingrid Bjørndal Farestvedt

Alle pilene har pekt nedover i Libanon siden jeg var der: Revolusjon, fattigdomskrise og pandemi, politiske eksplosjoner og faktiske eksplosjoner. Det blir bare verre.

Jeg sender vennene mine i Rashedieh meldinger regelmessig, jeg savner dem og trenger å vite hvordan det går. Gjennom alt som har skjedd har de svart «*We are fine, thank God*», «*Everything is good, we are healthy*». Det stikker, fordi jeg vet det går til helvete med alt rundt dem.

Under Israels 11 dager lange bombetokt over Gaza, var tonen annerledes: «*The situation is very bad, everything is difficult, and we are scared*». Noen dager inn i en skjør våpenhvile fikk jeg dette: Videoer av høylytt dansing og synging, hundrevis av palestinske flagg i luften. «*This is how happy we are now*.»

Uansett hvor de befinner seg, i Rashedieh, Gaza, Sheikh Jarrah eller Oslo: Palestinerne er ett. På tvers av landegrenser, militære checkpoints, apartheidmur og verdensdelar. Felles sorg og felles glede. Felles kamp. Vi er en flokk som står ved deres side.

Dette er våre medmennesker, og her er noen av ansiktene deres. Nå vet du om dem. Snakk om dem og husk dem. Gjør noe med sinnet ditt. Velg dine folkevalgte med omhu, velg dem som ikke er villige til å holde Norge på

sidelinjen lenger.

Vi må boikotte, vi må sanksjonere, vi må ansvarliggjøre Israel og dem som bidrar til å opprettholde okkupasjonen. Oljefondet, for eksempel, investerer over 165 milliarder av våre felles sparepenger i selskaper involvert i folkerettsbrudd i Palestina. Det tilsvarer omtrent 30.000 kroner investert på vegne av hver eneste norske statsborger.

Rashediehs barn — Foto: Ingrid Bjørndal Farestvedt

Vi kan ikke godta en verden som vender blikket bort fra mennesker som opplever grenseløs urettferdighet, fordi det er det enklere alternativet. Som tilskuere til denne pågående katastrofen i over 73 år, er det vårt ansvar.

Jeg kommer over et bilde av en jente jeg hjalp med leksene der jeg jobbet. Hun var en skarp femteklassing som utfordret meg fra dag én, samtidig som hun var en raus og varm storesøster. Hun hadde to lillesøstre på slep over

alt, sammen var de en uslåelig trio. Jeg beundrer henne, og skrev navnet mitt i notatboken hennes så hun skulle huske meg også. Bildet er tatt etter en demonstrasjon. Stolt veiver hun med et palestinsk flagg. I den andre hånden holder hun en plakat der det står: «Det palestinske folks rettigheter er fullstendige slik de er anerkjent gjennom FNs resolusjoner».

Jeg

håper gnisten i øynene hennes fremdeles er like sterk.